

Degelijke houten stelen

Het botste uiteinde van de meeste bosbouwgereedschappen is van hout. Houten stelen liggen het best in de hand, maar de meeste moderne gereedschapsfabrikanten geven je wat werk om de stelen te prepareren. Of beter gezegd, om de overdreven preparatie van de stelen weer weg te werken...

Laat ons beginnen met een wijdverbreide misvatting uit de wereld te helpen: een vezelversterkte steel in kunststof is helemaal niet beter dan een houten steel. Ze zijn te glad in de regen en je krijgt er blaren van. Sommige stelen in kunststof hebben zelfs een vervelende 'terugslag'. En onbreekbare fiberglass stelen gaan ook stuk als je je best doet. Dan blijft de moeilijke vraag wat je met de gebroken steel doet: de PMD-zak of de glasbol...?

Gereedschappen van topkwaliteit hebben een onbehandelde of geoliede houten steel, bij voorkeur met een doorlopende vezel en het vlak van de jaarringen in het vlak van de inwerkende krachten (bv. rechtsonder op de foto, geoliede es). Een verkeerde oriëntatie van de jaarringen is vrij courant (bv. 2 andere stelen op de foto), maar geen ramp. De steel zal gewoon een paar tientallen werkuren eerder breken. Dus zeker voor zwaarbelaste stelen zoals van kliefhamers en boomspaden, loont het de moeite om de beste steel uit te zoeken. Overigens is het Amerikaanse hickory nog iets taaier dan onze Europese es.

Industrieel vervaardigde gereedschappen zijn wat overdreven opgesmukt. Een kleurtje op het staal van je gereedschap lijkt handig om het terug te vinden in de wirwar van takken, strooisel, bramen en modder. Maar eerlijk gezegd, zonder orde & tucht bij het opzij zetten van je spade of bijl, geraak je die toch eens kwijt, schreeuwelijke verf of niet. Bovendien is verf en lak zéér onvriendelijk voor vijlen en slijpstenen.

De vernis op houten stelen ten slotte is nogal mensonvriendelijk. Als de werkomstandigheden het toelaten, is de greep op een houten steel het minst vermoeiend zonder handschoenen. Maar na een halfuurtje intensief gebruik van een geverniste steel zal quasi iedereen last krijgen van blaren. Bij een blanke of geoliede steel is dat veel minder het geval. Zo'n stelen geven ook een veel betere grip bij nat weer. Een extreem voorbeeld: een 3 kg zware kliefhamer met geverniste steel, gelanceerd met natte handschoenen bij regenweer, vliegt vlotjes 10 m door het bos!

ROBBIE GORIS, Inverde

De beste manier om een geverniste steel te prepareren (linksboven op de foto), is met een krabstaal de vernis wegschrapen (steel in het midden van de foto). Een mes of de zijkant van een nieuwe houtbeitel kunnen ook dienen. Je kan ook schuurpapier gebruiken, maar dat verstopt snel door de vernis en het schuren duurt een eeuwigheid. Als de steel weer blank geschraapt is, kan je afwerken met fijn schuurpapier en eventueel plantaardige olie (lijnzaad, koolzaad, camellia, zonnebloem...). Of met zandige modder aan je handen, regenweer en enige volharding. Subtiel glanzend patina verzekerd! ■